શ્રી.

ધાત સંગ્રહ.

(બીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે)

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઇ ભટ્ટ.

(સોખડાવાળા.)

સંવત ૧૯૪૯—સન ૧૮૯૨.

(પેહેલી આવૃત્તિ ૧૦૦૦ પ્રત.)

કિં૦ રૂ. ૦—૧—૦

શ્રી.

ધાત સંગ્રહ.

[બીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે.]

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા

મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઈ ભટ્ટ સોખડાવાળા.

તાલુકા સ્કૂલ આસિ૦ માસ્તર સાવલી મું. વડોદરા.

વિ૦ સંવત ૧૯૪૮—સન ૧૮૯૨.

(પહેલી આવૃત્તિ ૧૦૦૦ પ્રત.)

કિંમત એક આનો.

વડોદરા—ફતેસિંહ

અને

અમદાવાદ—હિંદુસ્તાન પ્રેસમાં છાપ્યું

પ્રસ્તાવના.

હાલમાં સરકારી નિશાળોમાં બીજા ધોરણમાં ધાતો શીખવવામાં આવે છે. પરંતુ તેને માટે એકે ઇલાયદું પુસ્તક નથી; દેશીહિસાબ પ્રથમ ભાગમાં કેટલીક ટુંક ટુંક ધાતો આપેલીછે, પરંતુ તેને વધારીને બીજા ધોરણના છોકરાઓને શીખવતાં ઇલાયદા પુસ્તક વગર કેટલીક અડચણ પડે છે. એવું મારા કેટલાક સ્વધંધાર્થી મિત્રો તરફથી સાંભળવામાં આવ્યું. તેમજ મારા અનુભવમાં પણ આવ્યુકે—બીજા ધોરણના છોકરાઓને લેખનકળાનું પુરૂં જ્ઞાન નહિ હોવાથી તેમને લખાવેલી નોટો ઘણી અસ્વચ્છ અને અશુદ્ધ લખાયછે. અને તેવી અશુદ્ધ લખેલી નોટો વાંચવાથી તેમને ધાતો બાબતનું અધુરૂં જ્ઞાન રહેછે; આવી અગત્યની બાબતનું જ્ઞાન અધુરૂં રેહેવાથી આગળ જતાં લેખાં કરવામાં છોકરા કાચા માલૂમ પડે છે; અને આવા વ્યવહારોપયોગી વિષયમાં છોકરાઓ કાચા હોવાથી આપણી હાલની કેળવણી ઉપરથી લોકોની અભિરૂચી કમી થાય છે. આવી રીતે

કેટલેક ઠેકાણેથી મારા સાંભળવામાં આવ્યું તે ઉપરથી
સઘળી વ્યવહારોપયોગી ધાતોનો સંગ્રહ કરી એક લઘુ
પુસ્તક છપાવવાનો મને વિચાર થયો; અને તે વાત બહાર પા-
ડતાં ઘણા શિક્ષક મિત્રોએ ઉપરા ઉપરી માગણી કરવા માંડી
જેથી મારા વિચારને પુષ્ટી મળી જેથી મેં આ લઘુ બુક તૈયાર
કરીછે.

આપણા કેળવણી ખાતાના ઉપરી સાહેબો તથા
માસ્તર સાહેબો આ લઘુ પણ નવી બુકને જરા પ્રેમદૃષ્ટિથી
જોશે એવી આશા રાખુ છુ.

સદરહુ પુસ્તકમાં આપેલી ધાતો છોકરાઓને પ્રથમ-
જ ઘેરથી ગોખી લાવવાની નથી. પરંતુ જે ધાત શીખવવી
હોય તે લખોટા યંત્ર અને કાળા પાટિયાનો પુષ્કળ ઉપ-
યોગ કરી સારી રીતે સમજાવ્યા પછીજ ઘેરથી વાંચી
લાવવાને કહેવું

આ પુસ્તકમાં ધાતો ઉપરાંત હિંદુના બાર મહિના-
નાં નામ, સાતવારનાં નામ, અંગ્રેજી મહિનાનાં નામ, આ-
ઠ દિશાઓનાં નામ, તથા કેટલીક શીખામણો આપી છે જે

ઉપયોગી થઇ પડશે એવી આશા છે.

આ પુસ્તકની કિંમત વધી ન જાય માટે ફક્ત વ્યવહારમાં વધારે વપરાતી ધાતોજ આપી છે; કિંમત પણ ઘણી થોડી રાખીછે કે જેથી દરેક વિદ્યાર્થી ખરીદી શકે.

આ લઘુ પુસ્તકથી બાળકોને ધાતો શીખવાનું વધારે અનુકુળ થઇ પડશે અને તેથી કરીને જો આગળ ઉપર લેખાં સારાં કરી જાણશે તથા તેમના માબાપોની હાલની કેળવણી ઉપર અભિરૂચી વધશે તો હું મારી મહેનત સફળ થઇ સમજીશ. તા. ૫–૧૨–૯૨ માર્ગશીર્ષ કૃષ્ણપક્ષ ૧ પડવો. સં. ૧૯૪૯

	લી. હું. છું.
મુ. સાવલી.	મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઈ ભટ્ટ.
ઠેકાણું – વાલમ વગામાં	(સોખડાવાળા.)તાલુકાસ્કુલઆસિ.
	માસ્તર સાવલી પ્રાં. વડોદરા.

ધાત સંગ્રહ.

(૧) શેરની ધાત

શેરના	અચ્છેરા	૨
શેરના	પાશેરા	૪
શેરના	નવટાંકાં	૮
શેરના	અધોળાં	૧૬
શેરના	રૂપિયાભાર	૪૦

પુણા શેરના	૩૦	રૂપિયાભાર.
અચ્છેરના	૨૦	રૂપિયાભાર
પાશેરના	૧૦	રૂપિયાભાર
નવટાંકના	૫	રૂપિયાભાર
અધોળના	૨ાા	,,

૨ાા રૂપિયાભાર ૧ અધોળી.

૫ રૂપિયાભાર નવટાંક.

૧૦ રૂપિયાભાર	પાશેર.
૨૦ રૂપિયાભાર	અચ્છેર.
૩૦ રૂપિયાભાર	પોણાશેર.
૪૦ રૂપિયાભાર	એકશેર.
૫૦ રૂપિયાભાર	સવાશેર.
૬૦ રૂપિયાભાર	દોઢશેર.
૭૦ રૂપિયાભાર	પોણાબશેર.
૮૦ રૂપિયાભાર	બ શેર.
૯૦ રૂપિયાભાર	સવા બશેર.
૧૦૦ રૂપિયાભાર	અઢી શેર.
૨૦૦ રૂપિયાભાર	પાંચ શેર.
૩૦૦ રૂપિયાભાર	સાડાસાત શેર
૪૦૦ રૂપિયાભાર	દશ શેર.
૫૦૦ રૂપિયાભાર	સાંડાબાર શેર.
૬૦૦ રૂપિયાભાર	પંદર શેર.
૭૦૦ રૂપિયાભાર	સાડાસતર શેર.
૮૦૦ રૂપિયાભાર	વિશ શેર.

૫૦૦ રૂપિયાભાર	સાડીબાવીશ શેર.
૧૦૦૦ રૂપિયાભાર	પચીશ શેર.

---

[૨] મણની ધાત.

મણના	અધમણીઆ	૨.
મણના	દશેરાશ	૪.
મણની	પાંચ શેરી	૮.
મણની	અઢી શેરી	૧૬.
મણની	સવા શેરી	૩૨.
મણના	શેર	૪૦.
પોણા મણના	શેર	૩૦.
અર્ધા મણના	શેર	૨૦.
०। મણના	શેર ૧૦.	
૧૦ શેરે	०। મણ.	
૨૦ શેરે	०॥ મણ.	

૩૦ શેરે	૦॥। મણ.
૪૦ શેરે	૧ મણ.
૫૦ શેરે	૧। મણ.
૬૦ શેરે	૧॥ મણ.
૭૦ શેરે	૧॥। મણ.
૮૦ શેરે	૨ મણ.
૯૦ શેરે	૨। મણ.
૧૦૦ શેરે	૨॥ મણ.
૨૦૦ શેરે	૫ મણ.
૩૦૦ શેરે	૭॥ મણ.
૪૦૦ શેરે	૧૦ મણ.
૫૦૦ શેરે	૧૨॥ મણ.
૬૦૦ શેરે	૧૫ મણ.
૭૦૦ શેરે	૧૭॥ મણ.
૮૦૦ શેરે	૨૦ મણ.
૯૦૦ શેરે	૨૨॥ મણ.

૧૦૦૦ શરે ૨૫ મણ.

---

[૩] માણીની ધાત.

માણી એકના	મણ બાર.
પોણી માણીના	નવ મણ.
અડધી માણીના	છ મણ.
૦। માણીના	ત્રણ મણ.
૩ મણે	૦। માણી.
૬ મણે	અડધી માણી.
૯ મણે	પોણી માણી.
૧૨ મણે	એક માણી.
૨૪ મણે	બે માણી.
૩૬ મણે	ત્રણ માણી.
૪૮ મણે	ચ્યાર માણી.
૬૦ મણે	પાંચ માણી.

૭૨ મણે	૭ માણી.
૮૪ મણે	સાત માણી
૯૬ મણે	આઠ માણી.
૧૦૮ મણે	નવ માણી.
૧૨૦ મણે	દશ માણી.

---

[૪] કળશીની ધાત.

કળશી એકના	મણ સોળ.
પોણી કળશીના	બાર મણ.
અડધી કળશીના	આઠ મણ.
પા કળસીના	ચાર મણ.
ચાર મણે	પા કળશી.
આઠ મણે	અડધી કળશી.
બાર મણે	પોણી કળશી.
સોળ મણે	એક કળશી

વિશ મણે	સવા કળશી.
ચોવિશ મણે	દોઢ કળશી.
અઠાવિશ મણે	પોણા બે કળશી.
બત્રિશ મણે	બે કળશી.
છત્રીસ મણે	સવા બે કળશી.
ચાળિશ મણે	અઢી કળશી.
ચુંવાળિશ મણે	પોણાત્રણ કળશી.
અડતાળિશ મણે	ત્રણ કળશી.
બાવન મણે	સવા ત્રણ કળશી.
છપ્પન મણે	સાડા ત્રણ કળશી.
સાઠ મણે	પોણાચાર કળશી.
ચોસઠ મણે	ચાર કળશી.
અડસઠ મણે	સવા ચાર કળશી.
બોત્તેર મણે	સાડાચાર કળશી.
છોત્તેર મણે	પુણા પાંચ કળશી.
એશિં મણે	પાંચ કળશી.
ચોરાશી મણે	સવા પાંચ કળશી.

ઇઠાશી મણે	સાડા પાંચ કળશી.
બાણું મણે	પોણા ૭ કળશી.
છન્નુમણે	૭ કળશી
સો મણે	સવા ૭ કળશી.
બસેંમણે	સાડાબાર કળશી.
ત્રણસેં મણે	પોણી ઓગણીશ કળશી.
ચારશેં મણે	પચિશ કળશી.
પાંચશે મણે	સવા એકત્રીશ કળશી.
છશેં મણે	સાડીસાડત્રીશ કળશી.
સાતશેં મણે	પોણી ચુંવાળી કળશી.
આઠશે મણે	પચાશ કળશી
નવશેં મણે	સવા છપન્ન કળશી.
હજાર મણે	સાડી આસટ કળશી.

---

[૫] ખાંડીની ધાત.

ખાંડી એકના	મણ વિશ.

પોણી ખાંડીના	પંદર મણ.
અડધી ખાંડીના	દશ મણ.
પા ખાંડીના	પાંચ મણ.
પાંચ મણે	પા ખાંડી.
દશ મણે	અડધી ખાંડી.
પંદર મણે	પોણી ખાંડી.
વિશ મણે	એક ખાંડી.
પચીશ મણે	સવા ખાંડી.
ત્રીસ મણે	દોઢ ખાંડી.
પાંત્રીસ મણે	પોણા બે ખાંડી.
ચાળીશં મણે	બે ખાંડી.
પીસ્તાળીશ મણે	સવા બે ખાંડી.
પચાશ મણે	અઢી ખાંડી.
પંચાવન મણે	પોણાત્રણ ખાંડી.
સાઠ મણે	ત્રણ ખાંડી.
પાંસઠમણે	સવા ત્રણ ખાંડી.
સિત્તેરમણે	સાડા ત્રણ ખાંડી.

પંચોતેર મણ	પોણાચાર ખાંડી.
એંશીમણ	ચાર ખાંડી.
પંચ્યાશી મણ	સવાચાર ખાંડી.
નેઉ મણ	સાડાચાર ખાંડી.
પંચાણું મણ	પોણાપાંચ ખાંડી.
સોમણ	પાંચ ખાંડી.
બસેં મણ	દશ ખાંડી.
ત્રાણશેં મણ	પંદર ખાંડી.
ચારશેં મણ	વિશ ખાંડી.
પાંચશે મણ	પચીશ ખાંડી.
છસેં મણ	ત્રીસ ખાંડી.
સાતશેં મણ	પાંત્રીશ ખાંડી.
આઠશેં મણ	ચાળિશ ખાંડી.
નવશેં મણ	પીસ્તાળિશ ખાંડી.
હજાર મણ	પચાશ ખાંડી.

(૬) તોલાની ધાત.

તોલા એકના	ગદિયાણા બે.
તોલા એકના	માશા બાર.
તોલા એકના	વાલ બત્રિશ.
તોલા એકની	રતિ છન્નું
ગદિયાણા એકના	વાલ સોળ.
વાલ એકની	રતિ ત્રણ.
રતિ એકના	મગ ચાર.
રતિ એકના	ચોખા છ.

---

(૭) દોકડાના ધાત.

દોકડા એકની	બદામ સોળ.
બદામ એકની	વિશવાશિ સોળ.
રૂપિયા એકના	દોકડા સો.

પોણા રૂપિયાના	પંચોતેર દોકડા.
અડધા રૂપિયાના	પચાશ દોકડા.
પા રૂપિયાના	પચિશ દોકડા.
બે આનાના	સાડા બાર દોકડા.
એક આનાના	સવા છ દોકડા.
સવા છ દોકડે	એક આનો.
સાડાબાર દોકડે	બે આના.
પોણી ઓગણી દોકડે	ત્રણ અના.
પચિસ દોકડે	પા રૂપિયો.
શવા એકત્રીશ દોકડે	પા રૂપિઓ એક આનો.
સાડિસાડત્રિ દોકડે	૦।=
પોણી ચુંવાળીશ દોકડે	૦।≡
પચાશ દોકડે	અડધો રૂપિયો.
સવા છપન્ન દોકડે	૦।।-
સાડી બાસઠ દોકડે	૦।।=
પોણી અગનોતેર દોકડે	૦।।≡
પંચોતેર દોકડે	પોણો રૂપિયો.

સવા એકાશી દોકડે	૦॥।-
સાડી શિત્યાશી દોકડે	૦॥।=
પોણી ચોરાણું દોકડે	૦॥।≡
સો દોકડે	એક રૂપિઓ.
બસેં દોકડે	બે રૂપિયા.
ત્રણશેં દોકડે	ત્રણ રૂપિયા.
ચારશેં. દોકડે	ચાર રૂપિયા.
પાંચશેં દોકડે	પાંચ રૂપિયા.
છશેં દોકડે	છ રૂપિયા.
સાતસેં દોકડે	સાત રૂપિયા.
આઠશેં દોકડે	આઠ રૂપિયા.
નવશેં દોકડે	નવ રૂપિયા.
હજાર દોકડે	દશ રૂપિયા.

---

[૮] આનાની ધાત.

રૂપિયા એકના	આના સોળ.
०।।। રૂપિયાના	બાર આના.
०।। રૂપિયાના	આઠ આના.
०। રૂપિયાના	ચાર આના.
૪ આને	પા રૂપિયો.
૮ આને	અડધો રૂપિયો.
૧૨ આને	પોણો રૂપિયો.
૧૬ આને	એક રૂપિયા.
૨૦ આને	સવા રૂપિયો.
૨૪ આને	દોઢ રૂપિયો.
૨૮ આને	પોણાબે રૂપિયો.
૩૨ આને	બે રૂપિયા.
૩૬ આને	સવાબે રૂપિયા.
૪૦ આને	અઢી રૂપિયા.
૪૪ આને	પોણાત્રણ રૂપિયા.
૪૮ આને	ત્રણ રૂપિયા

૫૨ આને	સવાત્રણ રૂપિયા.
૫૬ આને	સાડાત્રણ રૂપિયા.
૬૦ આને	પોણાચારરૂપિયા.
૬૪ આને	ચાર રૂપિયા.
૬૮ આને	સવાચાર રૂપિયા.
૭૨ આને	સાડાચારરૂપિયા.
૭૬ આને	પોણાપાંચરૂપિયા.
૮૦ આને	પાંચરૂપિયા.
૮૪ આને	સવાપાંચરૂપિયા.
૮૮ આને .	સાડાપાંચ રૂપિયા.
૯૨ આને	પોણાછરૂપિયા.
૯૬ આને	છ રૂપિયા.
૧૦૦ આને	સવાછરૂપિયા.
૨૦૦ આને	સાડાબાર રૂપિયા.
૩૦૦ આને	પોણીઓગણીશરૂપિયા.
૪૦૦ આને	પચિશ રૂપિયા.

૫૦૦ આને	સવાએકત્રીશ રૂપિયા.
૬૦૦ આને	સાડીસાડત્રીશ રૂપિયા.
૭૦૦ આને	પોણાચુંવાળિશ રૂપિયા.
૮૦૦ આને	પચાશ રૂપિયા.
૯૦૦ આને	સવાછપન્ન રૂપિયા.
૧૦૦૦ આને	સાડીબાસઠ રૂપિયા.

---

(૯) કોડીની ધાત.

કોડીએકનાં	નંગ	૨૦
પોણીકોડીનાં	૧૫	નંગ
અડધી કોડીનાં	૧૦	નંગ.
પા કોડીનાં	૫	નંગ.
પાંચનંગે	০।	કોડી.
દશાનંગે	০॥	કોડી.

પંદરનંગે	૦।।।	કોડી.
વિશનંગે	એક	કોડી.
પચિશનંગે	સવા	કોડી.
ત્રિશનંગે	દોઢ	કોડી.
પાંત્રિશનંગે	પોણાબે	કોડી.
ચાળિશનંગે	બે	કોડી.
પિસ્તાળિશનંગે	સવાબે	કોડી.
પચાશનંગે	અઢી	કોડી.
પંચાવનનંગે	પોણાત્રણ	કોડી.
સાઠનંગે	ત્રણ	કોડી.
પાંસઠનંગે	સવાત્રણ	કોડી.
સિત્તેરનંગે	સાડાત્રણ	કોડી.
પંચોતેર નંગે	પોત્તાણાચાર	કોડી.
એંશી નંગે	ચાર	કોડી.
પંચ્યાશી નંગે.	સુવાચાર	કોડી.
નેવું નંગે.	સાડાચાર	કોડી.
પંચાણું નંગે	પુણા પાંચ	કોડી.

૧૦૦ નંગે	પાંચ કોડી.
૨૦૦ નંગે	દશ કોડી.
૩૦૦ નંગે	પંદર કોડી.
૪૦૦ નંગે	વિશ કોડી.
૫૦૦ નંગે	પચિશ કોડી.
૬૦૦ નંગે	ત્રિશ કોડી.
૭૦૦ નંગે	પાંત્રિશ કોડી.
૮૦૦ નંગે	ચાળિશ કોડી.
૯૦૦ નંગે	પિસ્તાળિશ કોડી.
૧૦૦૦ નંગે	પચાશ કોડી.

---

[૧૦] ડનઝની ધાત.

ડઝન એકનાં	૧૨ નંગ.
અડધા ડઝનનાં	૬ નંગ.
પોણા ડઝનનાં	૯ નંગ

પા ડઝનનાં	૩ નંગ.
૩ નંગે	૦। ડઝન.
૬ નંગે	૦॥ડઝન.
૯ નંગે	૦॥। ડઝન.
૧૨ નંગે	૧ ડઝન.
૨૪ નંગે	૨ ડઝન.
૩૬ નંગે	૩ ડઝન.
૪૮ નંગે	૪ ડઝન.
૬૦ નંગે	૫ ડઝન.
૭૨ નંગે	૬ ડઝન.
૮૪ નંગે	૭ ડઝન.
૯૬ નંગે	૮ ડઝન.
૧૦૮ નંગે	૯ ડઝન.
૧૨૦ નંગે	૧૦ ડઝન.

---

[૧૧] ગજની ધાત.

ગજ	એકના	તસુ	૨૪.
૦।।।	ગજના	૧૮	તસુ.
૦।।	ગજના	૧૨	તસુ.
૦।	ગજના	૬	તસુ.
૬	તસુનો	૦।	ગજ.
૧૨	તસુનો	૦।।	ગજ.
૧૮	તસુનો	૦।।।	ગજ.
૨૪	તસુનો	૧	ગજ.
૩૦	તસુનો	૧।	ગજ.
૩૬	તસુનો	૧।।	ગજ.
૪૨	તસુના	૧।।।	ગજ.
૪૮	તસુના	૨	ગજ.
૫૪	તસુના	૨।	ગજ.
૬૦	તસુના	૨।।	ગજ.

૬૬	તસુના	૨।।	ગજ.
૭૨	તસુના	૩	ગજ.
૭૮	તસુના	૩।	ગજ.
૮૪	તસુના	૩।।	ગજ.
૯૦	તસુના	૩।।।	ગજ.
૯૬	તસુના	૪	ગજ.
૧૦૨	તસુના	૪।	ગજ.
૧૦૮	તસુના	૪।।	ગજ.
૧૧૪	તસુન!	૪।।।	ગજ.
૧૨૦	તસુના	૫	ગજ.
૧૨૬	તસુના	૫।	ગજ.
૧૩૨	તસુના	૫।।	ગજ-
૧૩૮	તસુના	૫।।।	ગજ.
૧૪૪	તસુના	૬	ગજ.
૧૫૦	તસુના	૬।	ગજ.
૩૦૦	તસુના	૧૨।।	ગજ.
૪૫૦	તસુના	૧૮।।।	ગજ.

૬૦૦ તસુના	૨૫	ગજ.
૧૨૦૦ તસુના	૫૦	ગજ.
૨૪૦૦ તસુના	૧૦૦	ગજ.

---

[૧૨] સર ગણવાની ધાત.

સાડાસાતનો	०।
પંદરનો	•॥
સાડીબાવિશને	०॥।
ત્રિશનો	એક.
સાડીસાડત્રીશનો	સવા
પીસ્તાળિશનો	દોઢ
સાડિબાવનના	પોણાબે.
સાઠના	બે.
સા:ડીસડસઠના	સવાબે.

પંચોતેરના	અઢી.
સાડીબ્યાશીના	પોણાત્રણ.
નેવુંના	ત્રણ
સાડીસતાંણુંના	સવાત્રણ.
એકસોપાંચના	સાડાત્રણ.
એકસો સાડાબારના	પોણાચાર.
એકસો વિશના	ચાર.
એકસોસાડીસતાવિશના	સવાચાર.
એકસોત્રિશના	સાડાચાર.
એકસો સાડીબેતાલિશના	પોણાપાંચ.
દોઢસોના	પાંચ.
ત્રણસેંના	દશ.
સાડાચારશેંના	પંદર.
છશેંના	વિશ.
બારશેંના	ચાળિશ.
ચોવિશેંના	એંશી.

અડતાલિશશેંના   એકસો ને સાઠ.

હિંદુના બાર મહિનાનાં નામ.

૧ કારતગ	૭ વૈશાખ.
૨ માગશર	૮ જેઠ.
૩ પોષ	૯ અષાડ.
૪ માહ	૧૦ શ્રાવણ.
૫ ફાગણ	૧૧ ભાદરવો.
૬ ચૈત્ર	૧૨ આસો.

સાત વારનાં નામ

રવિવાર.	ગુરૂવાર(બૃહસ્પતવાર.)
સોમવાર.	શુક્રવાર.
મંગળવાર.	શનિવાર.
બુધવાર.	

અંગ્રેજી બાર મહિનાનાં નામ.

નામ.		દિવસ
૧	જાનેવારી.	૩૧
૨	ફેબ્રુઆરી.	૨૮
૩	માર્ચ.	૩૧
૪	એપ્રિલ.	૩૦
૫	મેં.	૩૧
૬	જુન.	૩૦
૭	જુલાઇ.	૩૧
૮	અગષ્ટ.	૩૧
૯	સપ્ટેમ્બર.	૩૦
૧૦	અક્ટોમ્બર.	૩૧
૧૧	નવેમ્બર.	૩૦

૧૨ ડિસેમ્બર. ૩૧

આઠ દિશાનાં નામ

૧	પૂર્વ.	૫ ઈશાન કોણ
૨	પશ્ચિમ.	૬ વાવ્ય કોણ.
૩	ઉત્તર.	૭ નૈઋત્ય કોણ-
૪	દક્ષિણ.	૮ અગ્નિકોણ.

બાર સારી શીખામણો

૧ વખતસર અને નિયમીત રીતે હાજર રેહો.

૨ શરીર તથા કપડાં ચોખ્ખાં રાખો.

૩ વિવેક ને નરમાશથીવર્તો

૪ પોતાના વર્ગમાંજરહો આમતેમ ફરતાફરો નહિ.

૫ પાઠ ચાલતીવેળા વાતચિત કરશો નહી

૬ દફતર પાસેનું પાસે રાખો.

૭ જે લખવાનું હોય તે સંભાળીને લખો.

૮ પાઠ ચાલતી વખત બનતા સુધી વર્ગમાંથી જવાની રજા માગશો નહી.

૯ વગર રજાએ તમારા માસ્તર સાહેબ સાથે કાંઇ બોલશો નહી..

૧૦ જેમ બને તેમ ઉપર નંબર રાખવા મહેનત કરો.

૧૧ તમારા માસ્તર સાહેબ કહે તેઉપર પુરૂ ધ્યાન આપો.

૧૨ હમેશાં તમારા પાઠ સારી રીતે સમજીને તૈયાર કરો.

જરૂર વાંચો ! જરૂર વાંચો ! જરૂર વાંચો !

દરેક વિદ્યાર્થીએ હમેશાં પાળવાલાયક ધારા

૧ સીધા બેસો અને ટટાર બેસો.

૨ તમારી આંખો તમારી ચોપડીથી કે કાગળથી ઓછામાં ઓછા સોળ આંગળને છેટે રાખો.

૩ ઢળતી સ્લેટ રાખીને લખો. સીધી સ્લેટ રાખીને લખશો નહી.

૪ તમારી ચોપડી બરાબર ઉંચી રાખો. તેને નીચે સપાટ મુકશો નહી.

૫ ઝીણી છાપ વાળી ચોપડી વાંચશો નહી.

૬ અજવાળું બરાબર ન આવતું હોય તો વાંચશો લખશો નહી.

૭ પાટિયા ઉપર લુખેલું તમારાથી બરાબર દેખાય નહિ તો તમારા માસ્તર સાહેબને કંહો.

૮ સૂતા સૂતા કદિ પણ વાંચાશો નહિ.

૯ સૂર્યના સામા બેશીને લખશો વાંચશો નહિ. રાત્રે દિ-
વા પાસે વાંચતી વખતે આંખો ઉપર અંધારૂં લેજો
અને ચોપડી અજવાળામાં રાખજો.

૧૦ ઘણી સાંકડી ચોપડી રાખી વાંચશો નહી.

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

હિંદુસ્તાનનિ ભુગોળવિદ્યાનું સામાન્ય જ્ઞાન.

ઉપરના નામની ચોથા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને વધારેમાં વધારે ઉપયોગી થઇ પડે એવી નોટ સારાં ટાઇપ કાગળને પુઠા મારાતરફથી છપાઇને બહાર પડી ચુકી છે. કિમત ફક્ત એકજ આનો પોષ્ટેજ જુદું. પાંચ નકલથી પોષ્ટેજ માફ દશે દશ અને વીશે પંદર ટકા કમિશનના દશઉપરાંતનાને સેંકડે વિશ ટકા કમિશન મળશે. આવી સરળ અને સસ્તી એકપણ બુક હજુસુધી બહાર નહિ પડી હોય. મોઢે વખાણ કરવાં નિરર્થક ખરિદી ખાત્રી કરો. ઉઠો ઉઠો મિત્રો નીચેને શીરનામે એક પોષ્ટપેડ પત્ર જરૂર લખો.

લી. હું. છું.

મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઈ ભટ્ટ.

તા. સ્કુલ આ. માસ્તર સાવલી પ્રાંત

વડોદરા. ભાદરવે થઇને.

ગુજરાતનો સરળ ઈતિહાસ.

ઉપરના નામનું બ્રિટિશરાજ્યના ત્રીજા, અને ગાયકવાડી રાજ્યના ચોથા ધોરણને ઉપયોગી થઇ પડે એવું નાનકડું પુસ્તક મારાતરફથી છપાયછે. કિમત ફક્ત એકજ આનો. પણ પોષ્ટેજ તો જુદું હો. જો પાંચ નકલ ખરીદ કરો તો પોષ્ટેજ પણ નહિ. અને દશ રાખશો તો દશ પંદર રાખશો તો પંદર અને તે ઉપરાંતનાને વિશ ટકા કમિશન મળશે. કાગળ રોયલ ઉંચી જાતનાછે. આવી બુક આજ સુધીમાં એકપણ બહાર પડી નથી. મારા શિક્ષક મિત્રો આ નાનકડું પુસ્તક આપને મળવાને આતુરછે. માટે તેની એકવાર મુલાકત લેશોજ લેશો. ગુ. ના સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ કરતાં ઘણીજ સરળતા અને વધારા સાથે તૈયાર કરી છે. જે વાંચવાથી ખાત્રી થશે. લી.

મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઈ, ભટ્ટ.

તાલુકા સ્કુલ આ. માસ્તર સાવલી પ્રાંત

વડોદરા. ભાદરવે થઇને.

ગુજરાતની ખેતિવાડીનો ભોમિયો.

ઉપરના નામનું દરેક ખેડુત કુટુંબે સંગ્રહ કરી રાખવા લાયક પુસ્તક મારા તરફથી તૈયાર થાય છે. કિમત રૂ. ૦-૧૨-૦ પોષ્ટેજ જુદું. પણ તા. ૧૫-૨-૯૩ સુધીમાં નામ નોંધાવશો તો તો ફક્ત દશ આનેજ મળશે. આવું ઉપયોગી પુસ્તક આટલી જુજ કિમતે લેવાને કોણ ના પાડશે! અગાઉના ગ્રાહકોના નામ પુસ્તકને છેડે આપી અમર કરવામાં આવશે. (સદર પુસ્તકની અર્પણ પત્રિકા આપવાની છે. લેવાની ખુશી હોય તો નીચેને શીરનામે લખી ખુલાસો કરો.) દસ નકલે એક નકલ બક્ષિસ મળશે. માટે પ્રિય શિક્ષક મિત્રો આપની મારફતે વધુ નહીં તો દશ દશ નકલને માટે તો લખાઇ આવશેજ.

તારીખ.
૫-૧૨-૯૨
મ. સાવલી.

લી. હું છું.
મહાશંકર વિ. લલ્લુભાઈ ભટ્ટ
તા. સ્કુલ આ. માસ્તર સાવલી પ્રાંત
વડોદરા. ભાદરવે થઇને

જાહેર ખબર.

——*૦*——

અમારા તરફથી નીચેનના પુસ્તકો. તયાર થયાં છે. જોઇએ તેણે નીચેન શિરનામે લખવું.

	કિમત.	પોસ્ટેજ
હિંદુસ્તાનની ભૂગોળ વિદ્યાનું સામાન્ય જ્ઞાન. (તૈયાર છે.).................	રૂ ૦—૧—૦	રૂ ૦—૦—૬
ધાત સંગ્રહ. (તૈયાર છે.)...........	રૂ ૦—૧—૦	રૂ ૦—૦—૬
ગુજરાતનો સરળ ઇતિહાસ. (છપાયછે.).........................	રૂ ૦—૧૨—૦)	

(અંદરની જાહેર ખબર જુઓ) નોટપેડ પત્ર લેવામાં આવશે નહિ.

તારીખ ૫-૧૨-૯૨ સોમવાર.
મુ. સાવલીઠે. વાલમવગામો.

મહાશંકરવિ. લલ્લુભાઇભટ્ટ.
તાલુકા સ્કુલ આ. માસ્તર પ્રાં.
વડોદરા—બાદરવે થઇને.